Standaardisatie

✱ ✱ Maar al te licht wordt vaak kritiek ge-
✱ oefend op de enorme verscheidenheid aan uitrusting en bewapening waarmede in geval van oorlog, de NAVO-bondgenoten te velde zullen moeten trekken. De aan deze diversiteit klevende logistieke bezwaren zijn evident. De stroom van reservedelen bijvoorbeeld zal dientengevolge vrijwel beperkt moeten blijven tot de nationale kanalen.
Van cross-servicing, het over en weer gebruik maken van elkaars logistieke faciliteiten, zal slechts in enkele gevallen en bij bepaalde goederenklassen sprake kunnen zijn, en zeer zeker zal het niet gemakkelijk zijn tot daarvoor vaste procedures te komen. Anderzijds zal ook de operationele flexibiliteit beneden het maximum blijven doordat een eventuele onder-bevelstelling bij eenheden van een andere nationaliteit, waar andersoortig materieel wordt gevoerd, op ernstige bezwaren zal kunnen stuiten.
Het lijkt daarom voor de hand te liggen dat de oplossing moet worden gezocht in de intensivering van het streven naar zoveel mogelijk standaardisatie.

Nu zijn weliswaar de NAVO-partners terdege van de wenselijkheid daarvan doordrongen, doch tot dusverre kan stellig niet worden gesproken van een adembenemend tempo; eerder past als kwalificatie schoorvoetend. De leek mag geneigd zijn zich over die traagheid zowel te verwonderen als te ergeren, ook menig insider zou het toejuichen als er achter dat proces wat meer vaart zou kunnen worden gezet.

Zonder daarbij nu een mogelijk gemis aan voortvarendheid te willen vergoelijken, dient toch te worden gewezen op het bestaan van velerlei redenen die voor de schijnbaar geringe produktiviteit in deze sector een zinvolle verklaring — zoal niet een aanvaardbaar excuus — vermogen te verschaffen. Een uitputtende opsomming van alle relevante factoren, gevolgd door een diepgaande beschouwing daarvan zou evenwel door vele lezers kunnen worden opgevat als een apologetisch betoog, en daardoor aan het doel voorbijschieten. Daarom zij hier volstaan — beide om der wille van de beknoptheid en omdat de mate van verbeterd begrip niet afhankelijk is van de kwantiteit van de uitleg — met het bezien van één dier redenen, ongetwijfeld wel een der meest plausibele.

Een ernstige belemmering voor het streven naar standaardisatie binnen de NAVO vindt haar oorsprong in het bestaan van grote en wezenlijke verschillen tussen de onderscheidene nationale operationele concepties.
Het operationele concept behelst de visie op de wijze waarop de krijgsmacht van de betrokken natie in voorkomend geval de haar opgedragen taken denkt te zullen uitvoeren. Onverbrekelijk daarmee verbonden is de vraag, welke functie in de taakvervulling aan de materiële middelen zal worden toebedeeld, alsook bijgevolg de aard, kwaliteit en kwantiteit dier middelen. Met andere woorden, de behoefte van de uitvoerder der taken aan middelen en de daaraan te stellen operationele eisen — de „operational requirements" — vloeien rechtstreeks voort uit het operationele concept.
Nu zal de ongelijkheid tussen de diverse operationele concepten nauwelijks verwondering behoeven te baren: de wijze waarop bijvoorbeeld Italië te eniger tijd defensieve operaties zal willen uitvoeren moet immers letterlijk en figuurlijk, wel hemelsbreed verschillen van de wijze van optreden die in het Nederlandse operationele concept wordt voorzien voor het Eerste Legerkorps in de huidige oorlogstaak. Het moet dan ook wel duidelijk zijn dat de op zo uiteenlopende concepten gebaseerde operationele eisen nauwelijks gelijkluidend kunnen zijn, en dat dientengevolge een algehele standaardisatie van de materiële middelen voorshands nog wel illusoir zal moeten blijven.

Met het oog op het doen ontwikkelen van nieuwe, in het kader van de legerplanning voor de toekomst gewenste middelen wordt in NAVO-ver-

band ernstig getracht meer gestalte te geven aan het streven naar rationele standaardisatie. In het bijzonder dient daartoe het internationale overleg in bijvoorbeeld het MAS (Military Agency for Standardization) en in de onderscheidene „Panels" — dat zijn stuur- en werkgroepen — van de NAAG (NATO Army Armaments Group). Over de te verwachten resultaten behoeft stellig geen al te groot optimisme te bestaan, want overeenstemming wordt gewoonlijk slechts moeizaam bereikt.

Niet alleen spelen op de achtergrond vaak nationale economische en andere belangen een niet te verwaarlozen rol, ook mogelijke verschillen in woordbetekenis en interpretatie van de gebezigde terminologie (zie *Mil. Spect.* **141**(1972)(10)443) kunnen zich als struikelblokken manifesteren.

Bij ontstentenis van een „NATO-wide concept" — en het uitzicht daarop is onder de gegeven omstandigheden minimaal — mag het dan ook reeds als een winstpunt gelden wanneer tussen een redelijk aantal der betrokken landen overeenstemming kan worden bereikt over een in de afzonderlijke nationale concepten ten aanzien van een bepaald onderwerp gevonden gemeenschappelijke noemer.

Al met al: standaardisatie is beslist niet in een handomdraai te verwezenlijken.

BOEK-AANKONDIGING

Jubileumboek 60 jaar Koninklijke Luchtmacht

Het ligt in het voornemen, ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van de Koninklijke Luchtmacht op 1 juli 1973, een jubileumboek uit te geven, waarin op beknopte wijze de ontwikkelingen in de luchtmacht tijdens de afgelopen 10 jaren worden beschreven. Het geheel zal worden verlucht met een groot aantal kleuren- en zwartwitfoto's.
Het uitgeven van dit waardevolle boek is echter afhankelijk van het aantal afnemers. Uit de thans beschikbare gegevens kan worden afgeleid dat het boek, bij een verkoop van ten minste 3000 exemplaren, f 30,— per stuk zal gaan kosten (exclusief f 2,50 verzendkosten).

Indien u zich in het bezit wilt stellen van dit nuttige en interessante boekwerk, wordt u verzocht daarvan schriftelijk mededeling te doen aan: Sectie Luchtmachthistorie, Vliegbasis Ypenburg, Rotterdamseweg 35, Rijswijk (ZH), met duidelijke vermelding van uw naam en adres. Het verschuldigde bedrag ad f 32,50 dient na ontvangst van het boek te worden overgemaakt.

Uw reservering dient *voor 1 januari 1973* te worden verzonden.